

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Gertz, Martin Clarentius FRA: Lange, Julius Henrik (1893-06-25)

Citation: Lange, Julius Henrik: "BREV TIL: Gertz, Martin Clarentius FRA: Lange, Julius Henrik (1893-06-25)", i *Breve fra Julius Lange*, Nordiske Forlag, s. 294. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002320804-000-shoot-L0023208040000273.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Julius Lange

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

TIL PROF. M. C. GERTZ.
Kbhvn., 25. Juni 1893.

Kære Ven!

Jeg vil dog ikke alene i Tankerne, men ogsaa i Ord, takke dig for Tilsendelsen af dine Oversættelser, som i mig altid have en opmærksom og taknemlig Læser. Desuden mener jeg — ogsaa bortset fra mig selv —, at du gør stor Gavn med dem og paa denne Maade anvender din Lærdom meget bedre, end om du berigede Videnskaben med nok saa mange Konjekture. Mest er jeg dig taknemlig for Apologien, som jeg paany har gennemlæst med stor Opbyggelse. Din friske Oversættelse har givet mig et nyt Blik paa dette Skrifts historiske og litterære Karakter. Det er mig navnlig paafaldende, i hvilken Grad det bærer Præg af det aldeles frie, mundtlige Foredrags Ejendommelighed. Det er flere Gange hændt mig — som vel ogsaa dig og mange andre—, at jeg har skullet gennemgaa stenografiske Referater af Foredrag, jeg selv har holdt, og jeg er bleven slaaet af Forskellen mellem skreven og mundtlig (ikke forud skreven) Foredragsform. I den sidste bliver Periodebygningen ikke alene paa mange Maader anakoluthisk, men ogsaa — mærkeligt nok — tungere, mere indviklet, mere overlæstet med Indskuds- og Mellemsætninger — ganske som i Apologien (sans comparaison forresten!). Naar man taler frit, udmåser man uvilkaarlig sine Tanker for at gøre dem indlysende og s. 295faa dem til at glide ned : deraf mere Bredde og flere Gentagelser, end naar man arbejder med Pennen i Haanden — ganske som i Apologien. Jeg ser nok, at du i Noterne, vistnok med Rette, udhæver, at Apologien ikke er et stenografisk Referat; men maa man ikke antage, at Hukommelsen under de antike — forholdsvis naive og enkle — Tilstande har gjort langt bedre Tjeneste, end under Nutidens intellektuelle Overlæsselse med saa mange forskelligartede Ting? Er Hukommelsen i det hele ikke en Evne, som er i temmelig stærk Dekadence? Desuden maa man jo anse det for en Selvfølge, at Platons Opmærksomhed ved en saa enestaaende Lejlighed som denne har været aarvaagen til det yderste, og at et Hoved som hans i Ungdommen ogsaa har havt en sjælden Hukommelse (til Trods for , der ellers ikke ere mig nye, hvilket jeg særlig paaskønner. Fortsættelsen udbedes om ikke altfor længe. Venligste Hilsener fra Deres

Hvad der gør Skriftet opbyggeligere end noget andet, jeg kender, beror paa Indtrykket af Sokrates's Personlighed : hans ethiske Soliditet, hans Mod, hans rolige Overlegenhed, hans Forening af Stolthed og Beskedenhed. Hans Følelse ligeoverfor Døden er et stort og ophøjet Exempel. Derimod forstaar jeg ikke, at nogen (f. Ex. vor Ven Heiberg) kan lade det bero ved hans theoretiske Betragtning af Døden (endog bortset fra de Bester af speciel græsk Mythologi, som linder i den). Overhovedet synes Skriftet — som vel er det troværdigste Vidnesbyrd om Sokrates, der haves tilbage — ikke at vidne om, at han var en modig Tænkner, modig paa Theoriens Omraade. Deri har vel Anaxagoras været større, og jeg kan ikke beundre Sokrates's Iver for at tage Afstand fra ham i Spørgsmaalet: »om Solen og Maanen ere Guder«. Naar Anaxagoras derom havde udtalt Sandheden, saa forekommer det mig, at det var Pligt for et lyst og klart Hoved at anerkende den og slutte sig til den. Hans ligefremme Overtro med Hensyn til sin .»Dæmon« har vel sine poetiske Sider, og man kan holde en stor Mand den til Gode; men til syvende og sidst er den dog ikke noget Smykke for en Filosof.

Tilgiv denne lange Snak!

Din hengivne
Jul. Lange.